

NÁMESZTOVSZKI Zsolt – MOLNÁR György

Új módszerek a szakképzésben – kollaboratív online tartalomfejlesztés (szerkesztette Dr. Benedek András)

A 2020-ban megjelent „Új módszerek a szakképzésben kollaboratív online tartalomfejlesztés” című képviselő könyv összesen 11 fejezetből áll, amely tartalmazza a többszerzős kötet bevezető fejezetét is, amely Nyíri Kristóf akadémikus tollából származik. A kötet szerzői a MTA-BME Nyitott Tananyagfejlesztés Kutatócsoport tagjai, akik arra vállalkoztak, hogy elsődlegesen a magyar szakképzésben alkalmazható, aktív tanulásra és közösségi tartalomfejlesztésre építő korszerű módszereket és technológiai megoldásokat mutassanak be. A nyitott tananyagfejlesztés tervezése és megvalósítása egy nagyon komoly szakmai kihívás, azonban a befektetett idő és energia itt is többszörösen megtérül. A könyv témája aktuális, különös tekintettel a COVID-19 időszakára, amikor sok esetben az oktatás egyedüli lehetséges és biztonságos formája a távolléti/online oktatás volt. Bár a könyv nem csupán erre a konkrét helyzetre kínál megoldást, de az ismertetett módszerek, tartalmak és jó gyakorlati példák, mint amilyen a kollaboratív online tartalomfejlesztés, a nyitott elérésű tananyagtartalom, az augmentált valóság lehetősége, a mikro-tartalmak és a digitális

kitűzők kiválóan alkalmazhatóak a digitális tanrend különböző formáiban és szintjein.

A szerzők fejezetei a könyvben egy egészet és egy teljesen homogén, kiváló szakmai anyagot alkotnak. Magabiztosan használják a szakmai kifejezéseket és a felhasznált szakirodalomból is jól látszódik, hogy illeszkednek a nemzetközi trendekhez és elvárásokhoz. Nyelvezete szakszerű, érthető és világos, a feldolgozott témák és tartalmak (kutatás)módszertani megközelítése kiváló és jól megalapozott. A könyv egyik legnagyobb erőssége, hogy megjelenik benne egyszerre az elmélet, az empirikus kutatás és a jó gyakorlatok részletes bemutatása is. A könyv struktúrájában hangsúlyosan megjelennek a 21. század elejét meghatározó technológiák, mint amilyen a felhő- és hálózatalapú megoldások alkalmazása az oktatásban, a mobil eszközök alkalmazásának lehetősége és a kiterjesztett valóság szerepe is. Mindez kiegészül a nemzetközi trendek implementálásával és saját attitűdvizsgálatokkal. Kiemelendő a sok színes témakörből a kötetben egyfelől az OCD elméleti és gyakorlati modellje, amely igazán hasznos lehet a szakképző iskolák számára, a Mikropédia online elektronikus adatbázis-kezelő és címkéző platformja. Másfelől szintén érdemes a munkák közül kiemelni a OCDAPP nevű tervezett mobiltelefon alkalmazást, amely egy hasznos gyakorlati bevételek vizsgálatot képes lemérni a felhasználók körében. A sok hasznos és konkrét megjelenő felületek, programok mellett fontos megemlíteni ugyancsak és kiemelni az empirikus vizsgálatok szerepét és azok eredményeit, amelyek nagymintás mintavételek válaszait dolgozták fel tanári és tanulói körben, a sokváltozós elemző eljárásokat használva (Molnár, Orosz).

Emellett a projekt kísérleti fázisában kipróbált mikrotartalom alapú nyitott, a tanulók által saját készítésű tananyagelemekkel is megismerkedhettünk a több fejezetben is (Dobozy, Molnár, Orosz).

A szerkesztett kötet esztétikai megjelenése alapvetően szép, szakszerűen tagolt, és rengeteg vizuális elem segíti, szemlélteti a tárgyalt tartalmak megértését, feldolgozását, amely sokkal könnyedebbé és olvashatóbbá teszi a kötet feldolgozását. Ennek egyik legkiemelkedőbb szemléltető eszköze a tanárok és diákok saját maguk által készített mikrotartalmak, amely a többéves kutatói-fejlesztői munka fő építőelemévé vált.

A nyíltan hozzáférhető oktatási erőforrásokkal kapcsolatos projektek, tananyagfejlesztések többféle módon finanszírozhatóak. Természetesen ehhez a szakképzésben felnövekvő digitális nemzedékek igényeit kielégítő korszerű pedagógia módszerekre, technológiákra, naprakész és megújulni tudó megosztható, digitális tananyagokra van szükségünk. A projekt eredményeit összegző zárókötetben bemutatott mikrotartalom alapú, digitális, online, interaktív tartalmak erre jó megoldást nyújthatnak a szakképző intézmények számára, amelyet könnyen naprakészen lehet tartani és lehet frissíteni, rendszerezni az éppen aktuális igényekhez mérten. E kötet ehhez ad nagyon nagy segítséget, egyfajta útmutatót az új digitális világban történő eligazodáshoz az új ismeretszerzési megoldásokon keresztül az új megismerési világba kalauzolván az olvasóját, aktív felhasználóját.

Úgy gondoljuk, hogy a szakképzésben dolgozó kollégák számára nagy segítség ez a kiváló minőségben megírt és szerkesztett szakmai anyag, amelyet jól tudnak majd hasznosítani az iskolai katedrákon. A munka hasznosulása nem csupán a pedagógusi kar számára adott, hanem a tanulni vágyó diákok számára is nagy jelentőséggel bír. Segít a tanulási eredmények pozitív alakulásában, a hatékonyabb motiváció kialakításában a közös tanulási módszerek megvalósításában az intézményi kereteken belül, a tanórákon és a tanítási órákon kívül egyaránt. Emellett a bemutatott módszerek jelentős része alkalmazható az oktatás többi területein és szintjein is, valamint az oktatásinformatika és oktatástechnológiai témakörben kutató kollégák számára is hasznos megoldásokat kínál az „Új módszerek az szakképzésben” című szerkesztett könyv. Ez irányú törekvések jelentős mértékben támogatják a napjaink legjellemzőbb digitális oktatási stratégiáit, mint DOS, DJP, Digitális kompetencia keretrendszerek, Digitális oktatási cselekvési terv (2021–2027) vagy a legfrissebb „Digitális oktatási megoldások beépítése a mindennapi nevelés-oktatási gyakorlatba” című Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv. Ezek stratégiai szempontból is megalapozzák a kutatási kötetben lefektetett módszertani és technológiai alapokat a jövő oktatási irányvonalai számára, megalapozva a bemutatott tartalmak hosszú távú létjogosultságát. Mindezzel segíti egyfelől a gyakorló pedagógusok módszertani és technológiai kultúrájának fejlesztését, másfelől innovatív megoldásokat, ötleteket nyújthat számos e téren vizsgálódó szakmai kör illetve kutató számára is.